

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/00542-5
Saksbehandler Stig Alfred Eikeland

Spørsmål om videre arbeid med fredningsområder for hummer i Farsund kommune

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	07.09.2023	53/23

Kommunestyret har behandlet saken i møte 07.09.2023 sak 53/23

Møtebehandling

Saken ble innledet med en orientering fra professor i marinbiologi v/UiA, Tove M. Gabrielsen.

Øyvind Petterson (Krf) foreslo følgende fellesforslag pva Krf, Frp og Sp og Oskar Tveit:

«Punkt 1 strykes

Nytt punkt: Dersom konsesjonen for ystesteinen trekkes tilbake fremmes det en sak for kommunestyret om å gjøre ystesteinen til fredningsområde.»

Votering

Kommunedirektørens forslag til pkt. 1 falt med 17 (1Ap (Buch), 4Krf (Kydland, Antonsen, Petterson og Nystøl Knudsen), 3Sp, 7Frp, 2Uavh, mot 12 (6Ap (Abrahamsen, Skretting, Birkeland Salvesen, Østhassel, Svendsvoll og Nesheim), 4H, 1Sv, 1Krf (Eng)) stemmer.

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunedirektøren ber Fiskeridirektoratet å følge opp Aegirs manglende utslipp av hummeryngel på deres konsesjonsgitte havbeiteområde.
2. Dersom konsesjonen for ystesteinen trekkes tilbake fremmes det en sak for kommunestyret om å gjøre ystesteinen til fredningsområde.

Kommunestyret har behandlet saken i møte 07.09.2023 sak 53/23

Møtebehandling

Saken ble innledet med en orientering fra professor i marinbiologi v/UiA, Tove M. Gabrielsen.

Øyvind Pettersen (Krf) foreslo følgende fellesforslag pva Krf, Frp og Sp og Oskar Tveit:

«Punkt 1 strykes

Nytt punkt: Dersom konsesjonen for ystesteinen trekkes tilbake fremmes det en sak for kommunestyret om å gjøre ystesteinen til fredningsområde.»

Votering

Kommunedirektørens forslag til pkt. 1 falt med 17 (1Ap (Buch), 4Krf (Kydland, Antonsen, Pettersen og Nystøl Knudsen), 3Sp, 7Frp, 2Uavh, mot 12 (6Ap (Abrahamsen, Skretting, Birkeland Salvesen, Østhassel, Svendsvoll og Nesheim), 4H, 1Sv, 1Krf (Eng)) stemmer.

Kommunestyrets vedtak

3. Kommunedirektøren ber Fiskeridirektoratet å følge opp Aegirs manglende utslipp av hummeryngel på deres konsesjonsgitte havbeiteområde.
 4. Dersom konsesjonen for ystesteinen trekkes tilbake fremmes det en sak for kommunestyret om å gjøre ystesteinen til fredningsområde.
-

Spørsmål om videre arbeid med fredningsområder for hummer i Farsund kommune

Kommunedirektørens innstilling:

1. Farsund kommunestyre vedtar å starte en prosess for å utrede hvilke områder som kan være aktuelle for fredning av hummer, dette under forutsetning av at saken kommer til endelig behandling i kommunestyret før det eventuelt søkes Fiskeridirektoratet om opprettelse av hummerfredningsområde.
2. Kommunedirektøren ber Fiskeridirektoratet å følge opp Aegirs manglende utslipp av hummeryngel på deres konsesjonsgitte havbeiteområde.

Vedlegg

Ang. manglende produksjon av hummeryngel i 2021/2022

rapportering 2022

rapportering 2021

rapportering 2020

Notat fra Havforskningsinstituttet ang. hummer Farsund 31.08.2023

Saken kort fortalt

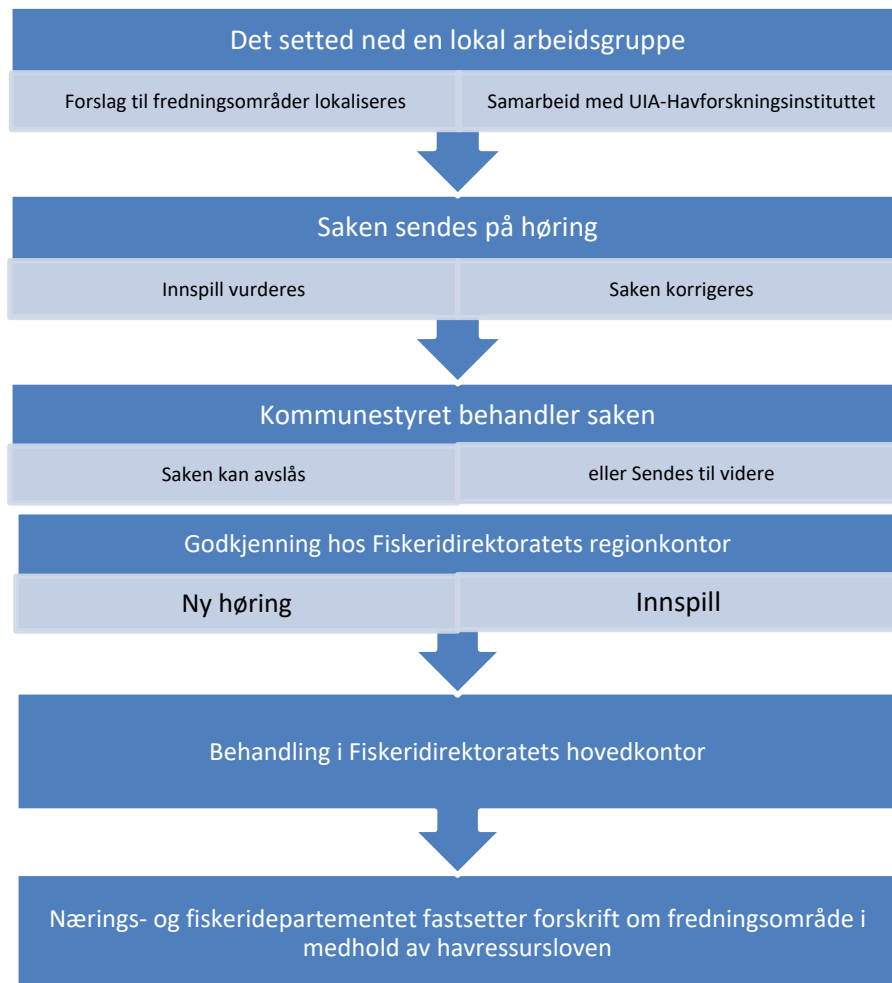
I 2016 kom det et brev fra Fiskeridirektoratet med oppfordring om å starte en prosess for å utrede hvilke områder som kan være aktuelle for fredning av hummer i kystkommuner. Fra 2016 til 2019 ble saken nedprioritert på grunn av manglende kompetanse og kapasitet. Det kom ingen innspill til saken da den ble sendt på høring til lokale interessegrupper og fiskere. Saken ble deretter lagt på is på grunn av manglende interesse frem til 2021 da kommunen ble kontaktet av Universitetet i Agder (UIA). De ønsket å starte et prosjekt for å utrede mulighetene og eventuelle effekter av å opprette hummerfredningsområder langs mindre deler av kommunens kyst. Deres arbeid ble presentert på Bakkes Bu torsdag 09.03.23. Presentasjonen ble holdt av Tove Margrete Gabrielsen, som er professor i marinbiologi, og Alf Ring Kleven, som er forsker ved Havforskningsinstituttet.

Det er ikke utpekt konkrete områder for eventuell fredning. Arbeidet har vært en del av et masterprogram i kystsoneøkologi, der den viktigste oppgaven har vært å utarbeide en veileder for hvordan kommuner kan velge ut egnede områder for hummerfredning. De anbefaler å etablere en lokal arbeidsgruppe som kan foreslå passende områder for fredning, dersom arbeidet skal fortsette. UIA kan gi faglig støtte i arbeidet.

Kommunestyret vedtok den 22.06.23 å be administrasjonen om en sak der det tas stilling til om det skal arbeides videre med fredningsområder for hummer i kommunen. Saken ble satt opp til behandling i kommunestyret den 07.09.2023.

Hvis det velges å jobbe videre med saken slik administrasjonen foreslår, vil dette markere begynnelsen på en lengre prosess der det senere vil være mulig å avslutte arbeidet.

Videre arbeid før et eventuelt fredningsområde for hummer vedtas kan bli:

Aegirs drift av klekkeri og havbeite for hummer.

I kommunestyret den 22.06.23 hadde Aegir Havbruk en orientering om deres drift av konsesjonsgitt hummeroppdrett ved Ystesteinen, med tidligere klekkeri på Farøy. I denne forbindelse ble det av kommunestyret stilt spørsmål om de hadde satt ut hummeryngel de to siste årene uten at det ble svart på dette. Administrasjonen har i ettertid mottatt rapportering for deres drift de siste 3 årene. Se vedlegg. Etter det Fiskeridirektoratet kan se, har det ikke vært drift på tillatelsen siden 2021. Siden tillatelsen ikke har vært i bruk de siste to årene, er saken til vurdering hos Fiskeridirektoratet med tanke på aktivitetskravet i regelverket. Det er adgang i regelverket til å trekke tilbake tillatelser som ikke har vært i bruk de siste to årene.

Vurdering

Alf Ring Kleven har sammen med flere forskere ved Havforskningsinstituttet utarbeidet en [rapport](#) i 2022 som viser at bestanden gikk ned hele 92 prosent mellom 1928 og 2019.

I rødlista er hummer kategorisert som sårbar:

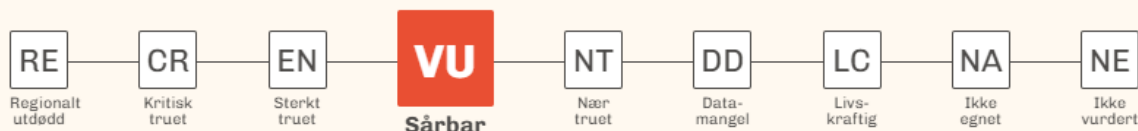

Utført av [ekspertkomité for krepsdyr](#)

Publisert: 24.11.2021

Gjelder for Norge.

Arten er vurdert til **sårbar VU** for Norsk rødliste for arter 2021. Kategorien kommer av reduksjon i populasjonsstørrelse.

Hummerbestanden har hatt en forbedring i bestandstetthet siden bunnpunktet i 2002, men potensialet for økning av bestanden er fortsatt betydelig. Størrelsesfordelingen på hummer som er fanget i Farsund i samarbeid med et utvalg av yrkesfiskere langs kysten som måler og kjønnsbestemmer hummer under hummerfisket viser en overvekt i aldersklassene rett under minstemålet. Dette tyder på at en betydelig del av hummeren over minstemålet trolig har blitt fisket ut. Jo høyere beskatning, jo mer blir størrelsesfordelingen forskjøvet mot mindre størrelser. Se vedlagte notat fra Havforskningsinstituttet.

1/6

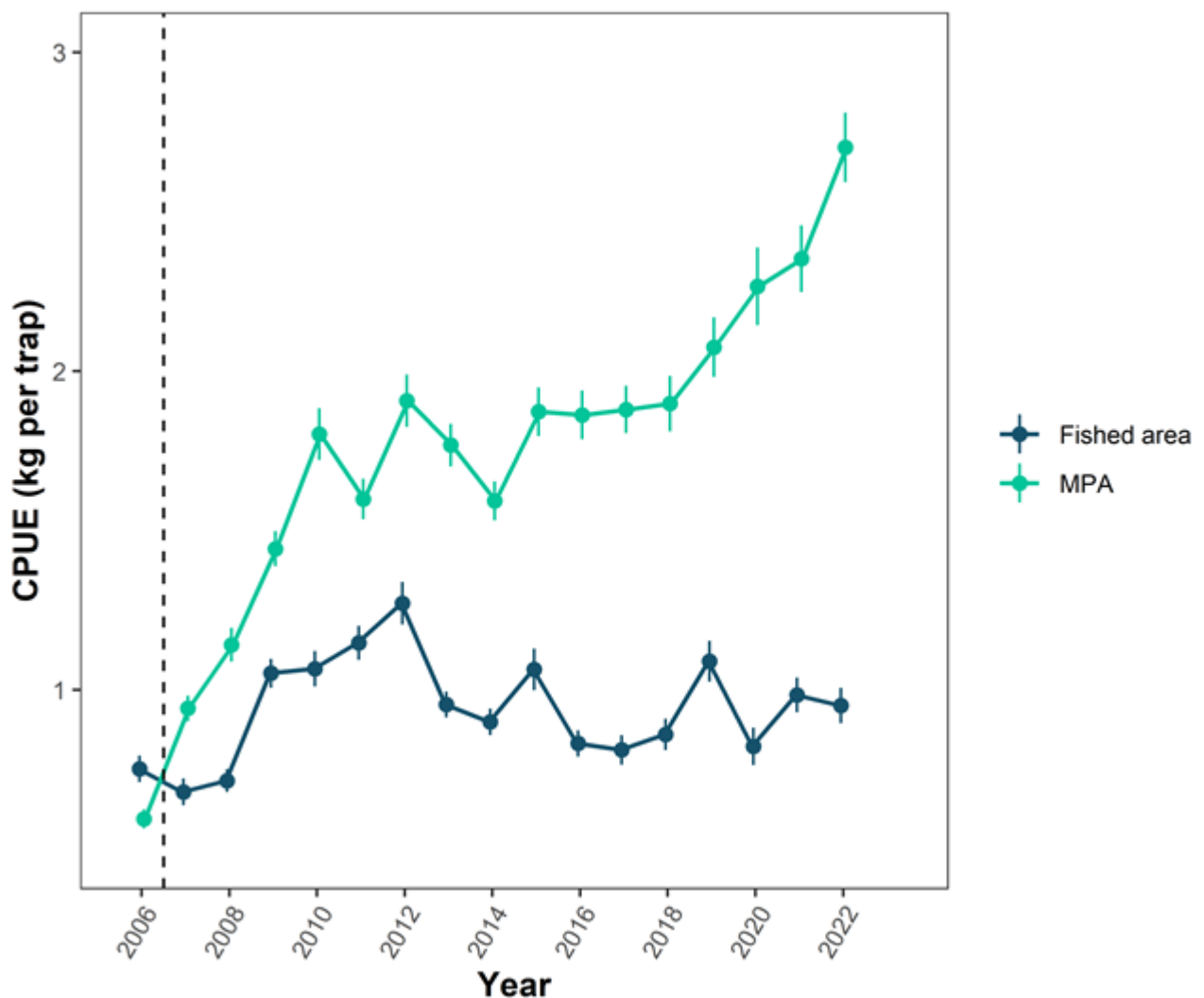
På Hydra har Hitterøy kystlag stilt opp mannsterke for å delta på prøvefisket i hummerreservatet.
Fotograf: Alf Sverre Torgersen

I Flekkefjord har det vært etablert fredningsområder for hummer siden 2018. Det har også blitt utført prøvefiske, uten at det foreligger resultater enda. Et fredningsområde for hummer ble også etablert ved Trollsøy i Austevoll kommune i september samme år. Resultatene fra prøvefisket der viser at fredningsområdet har hatt en svak positiv utvikling i antall hummer, mens det i referanseområdet er færre hummere som blir fanget og bestanden går hardt tilbake etter kun tre uker med fiske i hummersesongen. Hummeren i fredningsområdet har også blitt betydelig større enn hummeren i

referanseområdet. Samlet sett betyr dette at det reproduktive potensialet har blitt litt over 4 ganger større fra 2018 til 2022 i fredningsområdet sammenlignet med referanseområdet.

Generelt sett har man observert en tydelig økning i antall og vekt av hummer i fredningsområder ut fra studiene som er gjennomført i slike områder de siste 20 årene. Til tross for økningen i bestanden, har hummeren faktisk utviklet større klør, gjennomgår oftere skallskifter, har bedre skallkvalitet, vokser raskere, blir større og produserer opptil fire ganger flere egg per individ.

Samarbeidet med kompetansemiljøene som UIA og Havforskningsinstituttet representerer, vil styrke regionens evne til å utvikle arbeidsplasser og en blå næring med havet som en viktig ressurs.

Grafen viser utviklingen i biomasse per teine i 3 hummerfredningsområder (MPA- Marine Protected Areas) etablert i Skagerrak (Kvern skjær, Bolærne og Flødevigen) i 2006 (kilde: Havforskningsinstituttet/UIA).

Økonomiske konsekvenser

Det er lite kommersielt fiske i området som vil bli berørt av en eventuell fredning. Videre tas det sikte på å frede mindre områder som innskrenker et minimum av fritidsfiskernes frihet. På sikt vil alle som fisker kunne høste fruktene av en sunnere og større hummerbestand.

Konsekvenser for barn og unge

Det er viktig å være på den sikre siden når det gjøres valg som kan få konsekvenser for neste generasjoners muligheter til å oppleve en bærekraftig bestand og godt hummerfiske. Prinsippet «føre var» som finnes i naturmangfoldloven, skal trekkes inn i alle saker som har betydning for naturmangfoldet, så lenge man ikke har tilstrekkelig kunnskap om mulige skader på naturen. I denne saken mener administrasjonen det bør legges frem et veloverveid forslag til fredning som kan være med på å forsikre oss om at vi vil få en voksende hummerbestand.

Konsekvenser for klima og miljø

Hummeren er en viktig del av miljøet og samspillet i havet.

Konsekvenser for folkehelse

Hummerfisket er en viktig fritidssysselfor befolkningen i kommunen, dette bør tas vare på for kommende generasjoner.

Konklusjon

Kommunedirektøren vil, ut fra ovenstående, legge førefor-prinsippet til grunn og anbefale en videre utredning og innhentning av kunnskap for å finne hvilke konkrete områder som kan være aktuelle for vern av hummer. Områdene bør velges ut av en lokal arbeidsgruppe og ikke være til nevneverdig hinder for utførelsen av dagens fiske. Forslaget sendes på lokal høring før endelig behandling der kommunestyret på et bedre grunnlag kan ta stilling til problemstillingen.

Fiskeridirektoratet oppfordres til å jobbe videre med å følge opp Aegirs manglende utslipp av hummeryngel på deres havbeiteområde.

RETT UTSKRIFT

DATO 7.september.2023